

SAŽETI PRIKAZ
“STUDIJE O
MOGUĆNOSTIMA
FINANSIRANJA
INICIJATIVA
ZASNOVANIH NA
KLASTERIMA U
CRNOJ GORI”
PRIPREMLJENE U
OKVIRU PROJEKTA
“JAČANJE
KONKURENTNOSTI
MALIH I SREDNJIH
PREDUZEĆA U
CRNOJ GORI KROZ
RAZVOJ
KLASTERA”

IZVORI FINANSIRANJA MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA I KLASTERA U CRNOJ GORI

Novembar 2014
Podgorica, Crna Gora

Brošuru je pripremio UNDP Crne Gore:

DŽENANA ŠČEKIĆ

MIRIAM GANDINI

kao informativni sažetak nalaza iz Studije o mogućnostima finansiranja inicijativa zasnovanih na klasterima u Crnoj Gori koju su pripremili :

SEÁN J. BURKE, međunarodni konsultant za pripremu Studije
IVAN JOVETIĆ, nacionalni konsultant za pripremu Studije

**PROJEKAT FINANSIRA EU, KOFINANSIRA I
IMPLEMENTIRA UNIDO U SARADNJI SA UNDP ZA
POTREBE MINISTARSTVA EKONOMIJE CRNE GORE**

Ova Brošura je pripremljena uz podršku Evropske Unije. Ne može se smatrati da stavovi sadržani u ovom dokumentu odražavaju zvanično mišljenje Evropske Unije.

IZVORI FINANSIRANJA KLASTERA U CRNOJ GORI

O čemu je brošura?

Ova brošura pruža informacije o raspoloživim izvorima sredstava za finansiranje malih i srednjih preduzeća (MSP) i klastera MSP u Crnoj Gori, a predstavlja sažeti pregled mogućnosti predstavljenih u Studiji o mogućnostima finansiranja inicijativa zasnovanih na klasterima u Crnoj Gori. Pored pregleda svih potencijalnih izvora finansiranja, mogu se naći odgovori na pitanja ko može da se kandiduje za sredstva, pod kojim uslovima, na koji način, kao i gdje se mogu naći detaljnije informacije o konkursima.

Pregled izvora finansiranja MSP i klastera MSP je prikazan kroz sljedeće šeme:

- Nacionalni programi i programi privatnog sektora
- Evropski i drugi regionalni izvori finansiranja
- Mogućnosti finansiranja na međunarodnom i na nivou EU
- Evropska investiciona banka, Evropski investicioni fondovi i Evropska banka za obnovu i razvoj

Kome je namijenjena?

U brošuri su prikazani konkursi iz sljedećih oblasti:

- Konkurentnost/razvoj MSP i klastera
- Poljoprivredni i ruralni razvoj
- Zapošljavanje, socijalna inkluzija i zdravstvo
- Nauka, inovativnost, istraživanje i razvoj
- Energetska efikasnost i zaštita životne sredine
- Turizam, ugostiteljstvo i saobraćaj
- Prekogranična i regionalna saradnja

Potencijalni korisnici sredstava mogu biti (zavisno od konkursa):

- Klasteri
- Mala i srednja preduzeća
- Fizička lica – u izuzetnim slučajevima
- Javne neprofitne institucije i organizacije (sa nacionalnog i lokalnog nivoa)
- Udruženja i asocijacije
- Istraživački centri, univerziteti i instituti
- Nevladini i civilni sektor
- Međunarodne/regionalne organizacije

Kako aplicirati?

Svi zainteresovani kandidati i ponuđači koji se javljaju na konkurse i ostale pozive u okviru pojedinih šema grantova ili kreditnih linija, moraju imati razvijen Projektni dokument sa svom neophodnom dokumentacijom, u skladu sa objavljenim kriterijumima i pravilima konkretnog konkursa, i dostaviti ga na utvrđenu adresu poštom ili elektronski poštujući konkurskom definisane rokove.

Prilikom pripreme projektne dokumentacije, moraju se strogo poštovati zahtjevi konkursa u pogledu strukture, implementacionih partnera i saradnika, kofinansiranja i drugih obezbjeđenja i zahtjeva.

U nekim slučajevima postoje tačno utvrđeni formulari kojima se konkuriše za sredstva, dok u drugim ne postoji strogo utvrđena forma već se nekim orijentacionim smjernicama daju naznake šta Projektni dokument treba da sadrži.

Gdje se može naći više informacija?

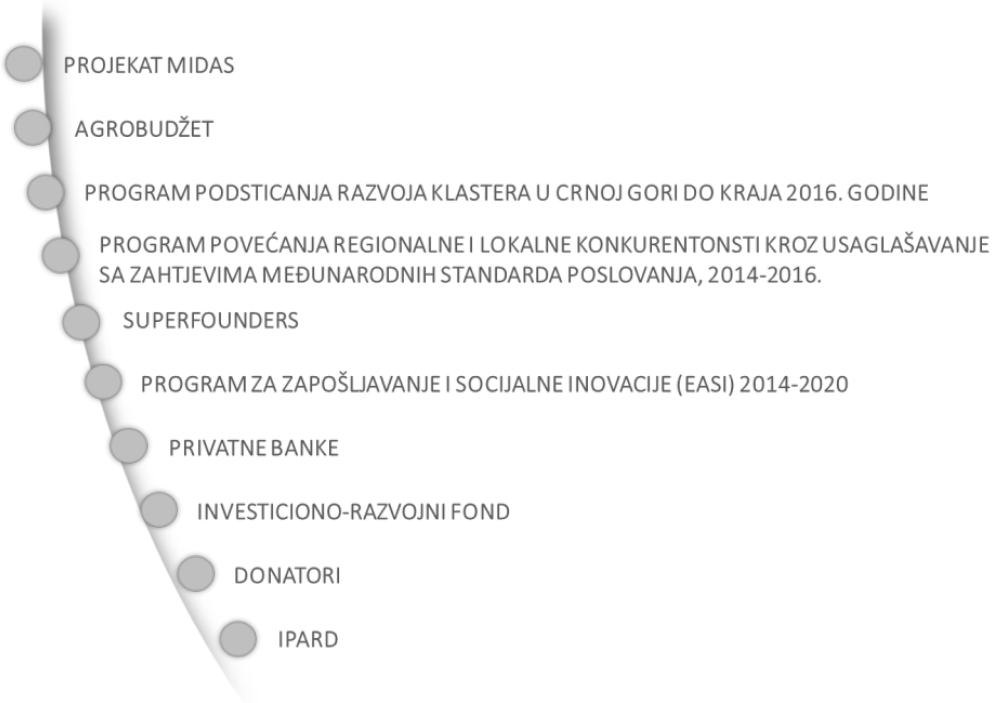
Više detalja o mogućnostima finansiranja klastera može se naći u Studiji o mogućnostima finansiranja inicijativa zasnovanih na klasterima u Crnoj Gori.

<http://www.mek.gov.me/biblioteka/dokument>

Za više informacija možete se obratiti na sljedeću adresu Ministarstva ekonomije:

Kontakt osoba: Milena Jovetić, milena.jovetic@mek.gov.me
Direktorat za razvoj
Kontakt tel: (+382)20 482 316

NACIONALNI PROGRAMI I PROGRAMI PRIVATNOG SEKTORA

Koji su prioriteti podrške?

- Razvoj malih i srednjih preduzeća (Program podsticaja razvoja klastera u Crnoj Gori i Program povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa međunarodnim standardima poslovanja – ME, IRF, Superfounders)
- Razvoj poljoprivrede i preduzetnika i MSP u poljoprivredi (Agrobudžet, IPARD, IRF, MIDAS)
- Razvoj drvoprerade (IRF)
- Turizam i održivi razvoj (Program podrške turizmu i ugostiteljstvu- IRF)
- Zapošljavanje i socijalna zaštita (Program za zapošljavanje i socijalne inovacije - EASI)

Ko može konkurisati za sredstva?

- Mala i srednja preduzeća i klasteri MSP
- Poljoprivredni proizvođači
- Organizacije civilnog društva i NVO
- Javne neprofitne institucije i organizacije (sa nacionalnog i lokalnog nivoa)
- Međunarodne/regionalne organizacije

Šta se podržava i do koje vrijednosti?

Kreditni i grantovi (u cijelom iznosu ili djelimično) za ulaganja u osnovna sredstva – materijalnu imovinu (zemljište, objekte, postrojenja, oprema i inventar) i nematerijalna imovina (razvoj proizvoda i usluga, patenti, licence, koncesije, franšize), obrtni kapital, razvoj poslovnih mreža i zajedničko nastupanje na tržištu, promocija, investicije u poslovnu infrastrukturu, razvoj tehnologije, tehnička podrška.

Vrijednost kredita i grantova varira od 10.000€ - 1.000.000 €, zavisno od konkursa i ostalih kriterijuma.

Kamatne stope kreditnih linija iznose od 4,5-6,5%.

Kako do sredstava?

Više informacija o načinu konkurisanja može se naći na:

Ministarstvo ekonomije

<http://www.mek.gov.me/vijesti/143082/Program-podsticanja-razvoja-klastera-u-Crnoj-Gori-za-2014-godinu-sa-prijavnim-formularom-III-javni-poziv.html>

<http://www.mek.gov.me/vijesti/141868/II-Javni-poziv-u-2014-godini-za-ucesce-u-Programu-povecanja-regionalne-i-lokalne-konkurentnosti-kroz-usaglasavanje-sa-zahtjevima.html>

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

<http://www.minpolj.gov.me/organizacija/agrobudzet>

<http://www.midas.co.me/>

Investiciono razvojni fond

<http://www.irfcg.me/me/2014-03-10-14-49-50/2014-03-10-14-50-15>

<http://www.irfcg.me/me/2014-03-10-14-50-44>

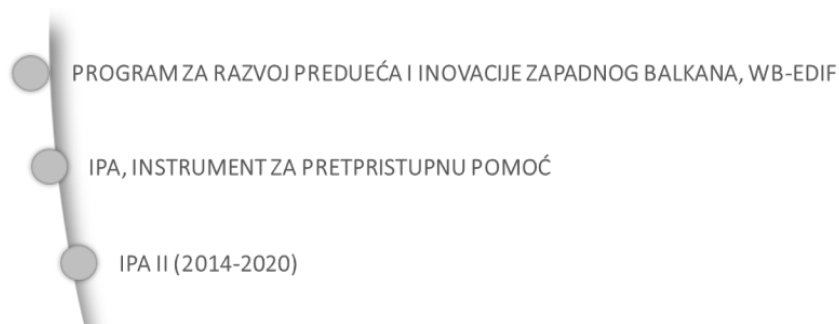
<http://www.irfcg.me/me/2014-03-10-14-50-57>

<http://www.irfcg.me/me/2014-03-10-14-51-18>

Superfounders

<http://www.podgorica.superfounders.com/>

EVROPSKI I DRUGI REGIONALNI IZVORI FINANSIRANJA

Koji su prioriteti podrške?

- Razvoj malih i srednjih preduzeća (WB-EDIF, IPA, IPA II)
- Poljoprivredni i ruralni razvoj (IPA i IPA II)
- Ribarstvo i akvakultura (IPA II – Jadransko-jonski program)
- Saobraćaj (IPA i IPA II)
- Zaštita životne sredine, turizam i održivi razvoj (IPA i IPA II)
- Zapošljavanje, socijalna inkluzija i zdravstvo
- Kultura i sport (IPA II)
- Prekogranična i regionalna saradnja (IPA II – bilateralni, trilateralni i transnacionalni programi, IPA CBC Srbija-Crna Gora)
- Tehnička podrška i jačanje administrativnih kapaciteta (WB-EDIF, IPA, IPA II)

Ko može konkurisati za sredstva?

- Mala i srednja preduzeća i klasteri MSP
- Organizacije civilnog društva i NVO
- Javne neprofitne institucije i organizacije (sa nacionalnog i lokalnog nivoa)
- Asocijacije i udruženja
- Razvojne agencije
- Univerziteti i obrazovni i istraživački centri
- Međunarodne/regionalne organizacije
- Fizička lica – u izuzetnim slučajevima

Šta se podržava i do koje vrijednosti?

Garancije i kontra-garancije finansijskim posrednicima, finansiranje mjera i aktivnosti razvoja MSP putem grantova, tehnička podrška Vladi i opštinama (WB-EDIF).

U okviru IPA – prekogranične saradnje Srbija - Crna Gora, kroz šemu grantova finansiraju se sljedeće aktivnosti: poslovne mreže, razvoj usluga podrške MSP i zajednički pristup istim, zajednički marketing i promocija na domaćem tržištu i tržištima EU, pospešivanje inovativnosti putem saradnje MSP sa obrazovnim ustanovama i ustanovama za istraživanje i razvoj, razmjena stručnog znanja, odabrane investicije u poslovnu infrastrukturu, uključujući uspostavljanje prekograničnih klastera.

U okviru IPA II (2014-2020) – različitih nacionalnih, bilateralnih, trilateralnih i transnacionalnih programa, kroz šemu grantova finansiraju se sljedeće aktivnosti: aktivnosti koje povećavaju konkurentnost i održivost proizvođača, bolja priprema za primjenu standarda Zajedničke poljoprivredne politike (CAP) i standarda EU (prehrambenih, sanitarnih, fitosanitarnih), kulture, ribarstva i akvakulture i mnoge druge.

Kako do sredstava?

Više informacija o načinu konkurisanja može se naći na:

Evropska unija

<http://v2014.my-europa.eu/index.php/component/sobipro/?sid=107:adriatic-ionian-programme-2014-2020&Itemid=0>

<http://www.programmed.eu/en/the-programme.html>

Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori

<http://www.delme.ec.europa.eu/code/navigate.php?Id=1626>

<http://www.cbcsrb-mne.org/>

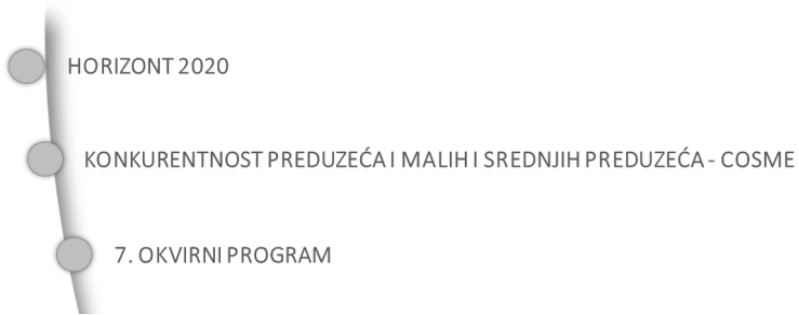
Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

<http://www.mvpei.gov.me/rubrike/GD-za-koordinaciju-programa-pomoci-EU/Dokumenti-prirucnici-prezentacije-i-publikacije/>

Program za razvoj predueća i inovacije Zapadnog Balkana WB-EDIF

<http://www.wbedif.eu/>

MOGUĆNOSTI FINANSIRANJA NA MEĐUNARODNOM I NA NIVOU EU

Koji su prioriteti podrške?

- Nauka, istraživanje, razvoj i inovacije (Horizont 2020) u sektorima:
 - √ Razvoja MSP
 - √ Tehnologije i energetike
 - √ Saobraćaja i građevinarstva
 - √ Šumarstva
- Razvoj malih i srednjih preduzeća i klastera
- Klima i energija
- Turizam i saobraćaj
- Zapošljavanje, društvena uključenost i zdravstvo
- Inovacije i obrazovanje

Ko može konkurisati za sredstva?

- Mikro, mala i srednja preduzeća i klasteri MSP
- Organizacije civilnog društva i NVO
- Javne neprofitne institucije i organizacije (sa nacionalnog i lokalnog nivoa)
- Asocijacije i udruženja
- Razvojne agencije
- Javni/privatni univerziteti i obrazovni i istraživački centri
- Međunarodne/regionalne organizacije

Šta se podržava i do koje vrijednosti?

Grantovi za direktne i indirektne troškove (u cijelosti ili djelimično) za standardizaciju, širenje, izradu prototipa, testiranje, demonstraciju, pilotiranje, opsežnu validaciju proizvoda i ponavljanje na tržištu, razvoj svijesti, umrežavanje, razmjenu iskustava i promociju najboljih praksi, dijalog na nivou javne politike i vježbe uzajamnog učenja, nova infrastruktura, mentorstvo i obuke, studije izvodljivosti i strateško planiranje.

Vrijednost grantova varira od 10.000€ do više stotina miliona, zavisno od konkursa i ostalih kriterijuma.

Kako do sredstava?

Više informacija o načinu konkurisanja može se naći na:

Horizont 2020

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/home.html>

http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/search/search_topics.html

<http://www.mna.gov.me/ministarstvo/Horizont2020/>

Konkurentnost preduzeća i malih i srednjih preduzeća - COSME

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/cosme/index.html>

<http://ec.europa.eu/easme/en/cos-wp2014-3-15-03-diversifying-eu-tourism-offer-and-products-sustainable-transnational-tourism>

<http://ec.europa.eu/easme/en/cos-wp2014-3-15-02-maximising-synergies-between-tourism-high-end-and-creative-industries>

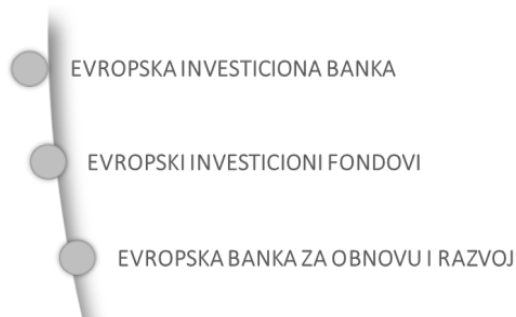
<http://ec.europa.eu/easme/en/cos-wp-2014-3-04-cluster-excellence-programme>

7. Okvirni program

http://ec.europa.eu/research/fp7/index_en.cfm

<http://www.fi-ppp.eu/how-to-participate/>

EVROPSKA INVESTICIONA BANKA, EVROPSKI INVESTICIONI FONDOVI I EVROPSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ

Koji su prioriteti podrške?

- Rast malih i srednjih preduzeća
- Komunikacije i saobraćaj
- Energetska efikasnost, obnovljivi izvori energije i zaštita životne sredine
- Istraživanje i razvoj

Ko može konkurisati za sredstva?

- Mikro, mala i srednja preduzeća
- Organizacije civilnog društva i NVO
- Javne neprofitne institucije i organizacije (sa nacionalnog i lokalnog nivoa)
- Asocijacije i udruženja
- Razvojne agencije
- Javni/privatni univerziteti i obrazovni i istraživački centri

Šta se podržava i do koje vrijednosti?

Kreditne linije, garancije, akcijski kapital i grantovi za materijalna i nematerijalna ulaganja (kupovina postrojenja, opreme, sirovina i zaliha, tekući radovi, nabavka zemljišta) u istraživanja i razvoj MSP, studije izvodljivosti, pilot projekte, finansijsku podršku i poslovno savjetovanje za započinjanje, rast i razvoj biznisa, izgradnja i preuzimanje distributivnih mreža u okviru EU.

Vrijednost kredita se kreće od 25.000 € i više, pri čemu za pojedine kreditne šeme nije utvđen minimalni/maksimalni iznos pojedinačnih kreditnih linija, već ukupan iznos koji je planiran za raspodjelu.

Evropska investiciona banka daje kredite preko finansijskih posrednika – IRF, Prva banka, Hipotekarna banka, Komercijalna banka AD Budva, NLB Montenegro banka, Societe Generale banka.

Kako do sredstava?

Više informacija o načinu konkurisanja može se naći na:

Evropski investicioni fond

http://www.eif.org/what_we_do/guarantees/RSI/

http://www.eif.org/what_we_do/guarantees/RSI/Rsi_intermediaries.htm

http://www.eif.org/what_we_do/microfinance/progress/

Evropska investiciona banka

http://www.welcomeurope.com/european-funds/eib-structured-finance-facility-389+289.html#tab=onglet_details

<http://www.eib.org/projects/priorities/climate-action/green-initiative.htm>

<http://www.eib.org/products/elena/index.htm>

Evropska banka za obnovu i razvoj

<http://www.ebrd.com/pages/workingwithus/sbs/how/egp.shtml>

<http://www.ebrd.com/pages/workingwithus/sbs/how/bas.shtml>

Kontakt mail: basmontenegro@ebrd.com

